

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Apare în fiecare Duminecă

De preste săptămână.

Lucrurile mai însemnate de o săptămână încoace sunt următoarele:

Două interpelări făcute în dietă Sâmbătă în 9 Ian. n. c. de deputatul Dr. Aur. Vlad.

*

La ordinea zilei este conflictul dintre Rusia și Japonia. Foile mari au zilnic telegrame și felurite știri despre conflict, fără a se ști până azi, că va fi pace sau război.

*

Despre toate aceste iubii nostri cetitori află descrieri în foaie.

Rusia și Japonia.

Săptămânile aceste conflictul dintre Rusia și Japonia a ajuns, cum se zice, la cuțit. Și cu toată, că din unele părți se asigură, că nu va fi război între cele două mari puteri, nici azi nu se știe de loc hotărât, că ce vor aduce zilele viitoare: război sau pace?

Conflictul între Rusia și Japonia s'a iscat din cauza Mangiuriei și Coreei. Mangiuria stă sub stăpânirea Chinei și e mărginașă cu ținuturile rusești din Asia. Cu prilejul tulburărilor din urmă din China, Rusia a ocupat cu oaste numeroasă Mangiuria, legându-se însă că îndată-ce vor fi stări regulate în China, își va scoate oastea din Mangiuria. Terminul scoaterii armatei s'a satorit pe 8 Oct. 1903. Rusia însă nu s'a ținut de cuvânt. În urma acesteia

Japonia, la îndemnul Angliei și al Statelor Unite din America, pe la mijlocul lui Octomvrie tr. a provocat pe Ruși, să părăsească Mangiuria. Țarul, din considerare că »iubita sa soție e bolnavă« n'a răspuns hotărât nimic până pe la mijlocul lui Decemvrie, ear' în timpul acesta Rușii și-au înmulțit oastea în Mangiuria și au declarat, că formează drepturi și asupra Coreei (o țeară spre mează-noapte dela Japonia) având acolo interese economice și comerciale. Prin aceasta conflictul între Rusia și Japonia s'a înăsprit, de oare-ce Japonia are asemenea mari interese în Corea și nu poate suferi ca Rușii să și puie piciorul în Corea, ca și în Mangiuria.

Din Decemvrie încoace au urmat mai multe schimbări de note între Rusia și Japonia în cauza aceasta, dar' fără rezultat. Față de Corea, Rusia e aplicată a face Japoniei unele concesii, a i asigura negoț liber în întreagă Corea, a i lăsa mână liberă în partea de mează-zi și în privința strategică, dar' Japonia se se nu aibă drept a și face întărituri statornice nicăiri în Corea. Cu privire la Mangiuria, Rusia nu voiește să facă nici o îngăduire, cel mult să asigure Japoniei, ca și altor state, comerț liber. De aci se vede, că Rusia voiește să fie în stăpânire vecinică Mangiuria. Cu concesile privitoare la Corea, se zice, că Japonia s'ar mulțumi, dar' nu și cu stăpânirea Mangiuriei de Ruși. Așa stau lucrurile până acum. De present guvernul Japoniei e ocupat cu compunerea răspunsului la cea din urmă notă a Rusiei, al cărei cuprins nu e deplin cunoscut

Intre aceste atât Rusia, cât și Japonia fac mari pregătiri de război, căci nu se știe ce va aduce ziua de mâine. În Japonia oamenii sunt foarte iritați contra Rusiei și au mare voie de război, cu atât mai mult, că Statele-unite și cu deosebire Anglia, cari nu ved cu ochi buni estinderea Rusiei în Asia, sunt pe partea Japoniei. Celelalte state, între cari amintim Franța și Germania nu se amestecă în treabă, cel mult atâta, că se silesc a împăciui pe cele două puteri. China asemenea este neutrală.

Cum cele două state, atât Rusia, cât și Japonia, sunt puteri mari, cu armate uriașe pe uscat și pe apă, dacă împăciuirea nu va isbuti, lumea va asista la unul din cele mai mari și crâncene războaie ale timpurilor moderne.

Din dietă. La dezbaterile pe paragrafi a proiectului de recruți opoziția a mai făcut vorbărie, dar' în cele din urmă proiectul s'a votat. Acum urmează la dezbateri, după proiectul despre sistematizarea plății deregătorilor, proiectul despre oferirea recruților; numai după votarea aceasta se poate face asentarea pe 1903

Al cincilea proces de presă s'a pornit contra foaiei slovace din Vágujhely, »Povazske Noviny«, care în un articol arătat de nou, că Marcovici, acusat cu agitație la alegerile dietale, a fost osândit pe nedrept de tribunalul din Pojon, drept dovadă, că tabla reg. l-a achitat.

FOITA.

La botezul Domnului Christos.

Agios, agios,
Trecând nașterea lui Christos
Veniti toți să ne sculăm
Vifaimul se-l lăsăm
La Iordan să alergăm
Minuni nouă se vedem.
Iordanul e riu frumos
Acolo veni Christos,
Duhul sfânt în cer sus zboară
Ca un porumb se pogoară
Apele se le sfințească
Pe noi se ne stăpânească.
In pustii locuitor
Sau Ioan Botezător
El botează în troițe
Pravoslavnică credințe,
Ear' când a venit Christos
Iordanul că s'a întors,
Iordanul fugea în pripă

Ear' prorocul sta cu frică
Atuncia Christos grăiește
Și lui Ioan poruncește:
— Hai Ioane și cutează
Grăbește și mă botează,
Prorocul feleluiește
Și către Christos vorbește:
— Io aștept botez dela tine
Și tu vii acum la mine,
Eu sunt iarbă și țărână
Și mi tremură a mea mână,
De-al tău creștet m'aș atinge
Dar' mai arde și m'ai frige,
Măcar că eu sunt proroc
Dară tu Doamne, ești foc,
Ești foc care mistuește
Care și munții-li topește
Și dracii li potopește,
Atunci ear' Christos grăiește
Și lui Ioan poruncește:
— Vin' acum când zic odată
N'aștepta vorbă rugată,
Căci mie așa mi-e dat
De tin' să fiu botezat,

Ear' Ioan a cutezat
Mâna 'n apă a băgat
Și Christos 'i-s'a plecat
Până când l-a botezat,
Ceriurile s'au deschis
Și Tatăl așa a zis:
— Acest al meu fiu iubit
In care bine am voit
Pe acesta-l botezați
Pe acesta îl ascultați
De-acî până în vecie
Mila Domnului se fie
Și botezul lui Christos
La mulți ani și sărătoși.
Toplița-rom. Com. de C. Tegar.

FELURIMI.

Cămilele lui Ali. Se îmbetrânise Ali arabul și, simțind că i-se apropie moartea, chemă la patul seu pe fii lui, ca să împartă averea, constătătoare din 17 cămile. Și o împărți în modul următor: Hassan,

Parlamentul austriac se va întruni pe la mijlocul lui Februarie, dar numai pe 5. săptămâni, de oare-ce pe atunci se întrunesc dietele provinciale.

Reforma electorală. Prim ministrul Tisza va convoca în curând ancheta (comisia) care are menirea a aduna materialul de lipsă pentru reforma electorală (de alegere de deputați dietali).

Interpelațiile dlui Dr. A. Vlad.

În ședința din 9 Ian. n. c. a dietei ungare deputatul Dobrei, Dr. Aurel Vlad, a făcut două interpelații, (întrebări), cari își au însemnătatea lor în lupta pentru drepturile naționale.

Prima interpelare privește împărțirea nedreaptă, făcută de nou, a cercurilor electorale din comitatul Arad și anume în defavorul vedit a elementului românesc. Dl Dr. Vlad o arată aceasta cu date și basat pe §§ii 20 și 30 art. de lege XXI. din 1886 întrebă pe ministrul de interne, că nu are de gând să nimicească aceasta împărțire?

A doua interpelare a făcut-o dl Dr. Vlad în afacerea școalei din Zam. În Zam este pe lângă școala confesională română, și o școală de stat, dar aceasta nefiind cercetată de copii, primpretorul din Ilia, prin judele comunal a provocat pe părinții din jurul școalei de stat a-și înscrie acolo copiii, ceea-ce acestia nefăcând, au fost pedepsiți de atâtea-ori, de câte-ori lipseau copiii, până-ce în urmă a trebuit să se plece. Aceasta e o călcare a legii, căci părinții își pot da copiii la școală, unde vreau.

Dl Dr. Vlad s'a încredințat la fața locului despre aceasta nelegalitate, o aduce la cunoștința dietei și ministrului și așteaptă răspuns.

Interpelațiile s'au dat ministrilor, cari sunt datori a răspunde în curând.

cel mai bătrân avea să capete jumătate, Mohamed, al doilea după etate a treia parte, eară Mustafa, cel mai tânăr, a noua parte din avere. Muri Ali și fiii lui începură împărțea, însă neputându-se înțelege, fiindcă 17 nu se poate împărți cu 2 sau cu 3, era cât pe aci să se bată. Trecând pe acolo un derviş (călugăr mohamedan), care venea dela Mecca, auzi cearta și apropiindu-se de ei le zise: »Viu tocmai din Mecca și n'am altă avere, decât cămila aceasta, pe care călăresc; Allah 'mi-a poruncit însă, să v'o dau voue, ca să puteți îndeplini porunca tatălui vostru. Mie îmi va da Allah altă cămilă«.

Cu aceste vorbe se scobori de pe cămilă și frații o minară la cealaltă, așa că acum erau 18 cămile.

Acum dară începură din nou împărțea și anume:

DIN LUME.

Din Macedonia.

Poarta otomană a primit toate măsurile de controlă, cerute de Rusia și Austro-Ungaria, dar' a cerut, că de câte ori oficialii străini de control călătoresc oficios, să fie însoțiți de deregători turci.

Să svonește, că între Prisrend și Scutari s'au adunat 4000 de miridiți (albanezi) spre a se împotrivi reformelor, ce Poarta vrea să le introducă.

Din Sârbia.

Ministrul de externe Nicolici a abzis, din cauză, că a cerut să fie delăturați dela curte ucigașii regelui, dar' n'a fost spriginit de ceialalți ministri. Tot din pricina aceasta s'au depărtat din Sârbia aproape toți trimișii statelor europene, unii mai de mult, alții de curând, așa că la Anul-nou n'a fost primire oficială la curte.

Rusia și Japonia.

În conflictul dintre Rusia și Japonia nu s'a făcut până azi nici o schimbare mai însemnată. Guvernul Japoniei a dat răspunsul la nota rusească și fiindcă tonul acestei note e pacinic și răspunsul e tot asemenea. Cuprinsul notei, cum și răspunsul nu e cunoscut Din unele isvoare se asigură, că Japonia nu poate primi cele statorite în nota rusească, dar' fiind tonul ei blând, Japonia a hotărît să continue pertractările.

Foile rusești zic, că Rusia nu voiește a turbura pacea, apoi tăbăresc aspru asupra Angliei, zicând, că ea ațită pe Japonezi; unele amenință aspru Japonia.

Eată unele știri telegrafice mai noue:

Paris, 13 Ian. c.

Rusia cere în nota ei ca o parte a Coreei să se declare de neutrală. Japonia însă respinge aceasta.

Londra, 13 Ian. c.

Foia »Times« e înștiințată din Tokio capitala Japoniei, că sfatul ministerial, care s'a ocupat cu răspunsul la nota Rusiei, a ținut 4 ore, sub presidenția domnitorului. Mii de oameni încunjurau palatul împărațesc, discutând despre un eventual războiu. Poporul japonez are încredere în bărbații sei de stat

Berlin, 13 Ian. c.

Cercurile politice din Berlin cred, că Japonia vrea să amâie începerea războiului până

Hassan căpătă jumătate, va să zică 9 cămile
Mohamed a treia parte,
adecă 6 »

Mustafa a noua parte, sau 2 »

Să mirară frații, că ce bine iasă împărțea, că mare le fu însă mirarea, când văzură, că dervişul se suit pe cămila rămasă și se depărtează, cântând imnuri de laudă întru mărirea lui Allah.

Glg.

Vremea.

După zilele friguroase, cari le-am prevestit, au urmat de Joi dimineața vreme moale și în parte noroasă sau cu ceață. Puțină ninsoare a fost în Carpații nordici.

Profeție: Să poate aștepta urecarea căldurei și în partea de apus a Ungariei ici-colo ploii (umezeală).

la primăvară, nădăjduind, că atunci va isbucni de nou războiul în Macedonia și incurcările din Turcia vor sili pe Rusia să-și reție o parte din armată în Europa.

Știri mărunte.

Englezii, cari poartă și acum războiul în Somal (Africa) au câștigat de curând o mare învingere; au căzut la 1000 de Negri.

Sarajov, care se află în Roma, și-a început agitația în favorul Macedoniei, dar' până acum cu puțin rezultat.

Noul stat Panama își organizează consulat în statele europene.

Dela Români din America.

În un număr din anul trecut vorbind despre societățile Românilor din America, am amintit și societatea »Unirea română« din Youngstown. Azi dăm numele membrilor acestei tolositoare societăți de ajutorare, după-cum ni-s'au trimis din America, făcând două observări:

1. Ar fi bine, ca Români aflători în America să se grupeze tot mai mult în jurul societăților existente, făcându-se membrii, în interesul lor propriu.

2. Rugăm pe conducătorii celorlalte societăți a ne trimite catalogul membrilor lor, ca să-i publicăm.

Membrii »Unirii române« sunt următorii:

Membrii fondatori:

Pres. onorific. Comitetul. Ovid de Fagarasy. Nicolae Rociu, pres.; Nic. Popa, v-pres.; Ioan Tzetzcu sec. comp.; Ioan Babos, cassar; Ioan Nase, George Paraschivescu, Vasile Munteanu, controlori.

Consilieri:

Vasile Dragoș, Nicolae Albu, G. T. Milea, Ioan Rusu, Ioan Bunea, Ioan V. Cazila, Ilea Orlandea, Achim Bucholtz.

Membrii:

Ioan Langranyan, Iosif Rociu, Alex. Marian, Ioan Maier, Ioan Sonca, Ioan Căndea, Silvestru Pora, Ioan Boborodea, Ioan Lupsa, George Apost, Petru Duma, Ioan Spiridon, Vasile Nistrea, Ioan Pascu, Nicolae Pascu, Ioan Gherghel I, Nicolae Gherghel George Pascu II, Iosif Gherghel, Ilie Marian, Ioan Seption, Ilie Cergoveanu, Ioan Vintila, Vasile Bouar, Nicolae Rotar, Nicolae Bouar, G. Lupu Dobrin, Filip Săracu, Ioan Avram, Nicolae Mitru, Nicolae Lupu Dobrin, Ioan Chisalița, Ioan Stoica, Vasile Lupu, Cimilă Floca, Vas. Spatar, Sârbu Savu, Ioan Irimie, Nicolae Fofelnea, Michael Josan, Simion Cosma, George Bursan, Pavel Opreș, Ilie Todor. Nic. Pandrea, Petru Tecau, Ioan Dudas, Vasile Neagu, Ioan P. Manta, Ioan Manta, Alexandru Niculescu, Tanase Bratu, Ioan Carcona, Nicolae PISOIU, Ioan Petru, Ioan Lupy, Ioan Gherghel, Ioan Budoiu, Ioan Reftea, Ioan Lăpădat, Anica Lăpădat, Domian Epure, Ioan Ghergele, Nic. Simion Pavel Handa, Maria Rociu, Ana Babos, Ana Tecau, Eva G. Milea, Ana Bunea, Maria P. Tecau, Mărioara Budoiu, Nicolae Radu și Maxim Vulcu.

Un răspuns.

Numai acum ajungându-mi la cunoștință coresp. »Ce înseamnă«, apărută în »Foaia Poporului« în nrul 45*) reflectez următoarele:

Nu știu, cum se califică această publicare preocupată și incompetentă, ca provenită din neorientare crasă, sau din răutate? Mai mult probabil, că din răutate, căci sunt convins că autorul corespondenței cunoaște starea faptică a chestiunii, nu ar avea lipsă de deslușiri, — numai cât o predă fals. De altfel nu mă mir, că mi-a dat ocaziune acest st. coleg, cu care conviu zilnic, — să-l studiez în întregime. Țintește ponegrirea mea, fără a posedea motive cu basă de adevăr. Nu înaintea dînsului — care e incompetent, — țin să mă justific, ci înaintea opiniei publice, care ar putea fi dusă în rătăcire.

Este regretabil, că eu, — ca învățător și calificat pe terenul economic sunt membru al »Reuniunii economice regnicolare«, nu din Budapesta, ci din Făgăraș, când aceasta instituțiune e economică și nu politică, — fără a altera încâtva caracterul de Român — cuprinde în sine, ca membrii, o cunună frumoasă de bărbați români (inv., preoți, avocați etc.), cu mult mai distinși, ca st. coleg?

Eu, Ioan Pop, inv., am măsurat calificației mele, ca și în anii trecuți, și acum în fiecare an prelegeri economice — și nu social-politice, după-cum afirmă st. coleg românesci, înaintea economilor, cari cu interes și satisfacție deosebită m'au ascultat totdeauna. Recunoștință și nu osândire merit, căci pe calea aceasta promovez economia rațională între țeranii români.

Faptul acesta nici de-cum nu-mi alterează caracterul meu de învățător confesional și president al învățătorilor din vicariatul Făgăraș, ci din contră numai spre merit îmi poate servi.

A fosi nesuccesă încercarea st. coleg de a-mi peta caracterul; nu a fost oportună ocaziunea. Rog pe st. coleg ca de altă dată cu mai multă dibăcie să-și desvlească patima neastîmpărată.

Șinca-veche, la 4 Ian., 1904.

Ioan Pop,
învățător dirigent.

Port din Zarand.

— Vezi ilustrația. —

Ne face întotdeauna mare plăcere a da la noastră chipuri, cari ne înfățișează portul nostru național. Causa este frumusețea lui neîntrecută, admirată mult de străini. Chipul, din numărul de azi ne înfățișează frumosul port din Zarand. De altcum chipul este unul dintre acele, cari împodobesc »Că-lindarul Poporului« pe 1904.

*) In nr. 45 a. tr. s'a publicat o »Cronică« în care se zice, că dl Ioan Pop va ținea prelegeri social-politice, din încredințarea Reuniunii economice regnicolare din Budapesta.

Red.

Serate de-ale meseriașilor români.

A 12-a și cea din urmă ședință literară din 1903, s'a ținut Joi la 31 Decembrie n. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« fost loc de întâlnire și în 1903 pentru sute de oameni iubitori de progres. Aici măiestrii cu cunoștințe, câștigate în cursul vieții destul de sbuciumate, își espun experiențele, din cari tinerimea își croiește ogăsele de urmat în viitorul apropiat; sodalii (calfele), damele din cor și alții, folositoare ne procură tuturora prin cetirea de bucăți alese, prin predarea cutării poezii frumoase și prin cântări, ce ne înveslesc inimile. Dealtfel, o spun pentru obște, un asemenea așezământ cu chemarea de-a ținea mulțimea la un loc și astfel a o pune o în pozițiune de a se manifesta ca un întreg, ce se respectă și respect așteaptă și dela alții, numai prin continuă acțiune se poate susține, căci în muncă este vieață. Cunosc pe mulți din cercurile Reuniunii, cari conduși sunt de devisa

Port din Zarand.

»Roagă-te și muncește«. Faptele, ce Reuniunea le îndeplinește, sînt de natură de-a împingea pe toți la lucrare. Trecînd în revistă lucrările mai de căpetenie, săvirsite în cursul anului, presidentul declară ședința deschisă.

Notarul Reuniunii dl I. Apolzan, cetește protocelele ședințelor administrative, din cari am aflat despre hărnicia, cu cari damele din despărțământul Reuniunii lucrează pentru a face din sărbătorile Mașterii Domnului, zile de adevărată sărbătoare pentru săracii nostri, despre numeroasele cărți dăruite bibliotecii prin stimabila d. na Emilia Dr. Rațiu, despre interesul, ce asesorul consistorial Dr. M. I. Cristea îl poartă cauzei meseriașilor, mijlocind aplicarea a lor 7 băieți originari din Toplița-română la diferite meserii în Sibiu, Avrig și Săliște, cum reducerea taxei pentru folosirea cărților din bibliotecă la 6 bani săptămânali de esemp'ar etc.

Bogatul și variatul program al seratei a fost următorul: Sodalul cismar dl Vasile Frățilă predă cu multă ve. v. una din cele mai grele poezii a iubitelui nostru G. Coșbuc; harnica școlăriță, Elisaveta Nicola, ne predă cu multă

dulceață în pronunțare pe »Școlărița mică« de I. Grozescu; membrul ajutător dl George de Algya, cetește improvisația sa intitulată »Oda sodalilor români din Sibiu«, în care se laudă hărnicile meseriașilor, grupați în Reuniune; sodalul faur, dl Vasile Lucaciu originar din părțile Dejului, care sosit la Sibiu înainte cu 3 luni, când abia știa să pronunțe în limba maternă câteva cuvinte, și-a făcut intrarea în șirul declamatorilor nostri cu o lungă poezie populară intitulată »Blăstēm de mamă«, predată cu o pronunță românească, ce cinste poate face chiar și unor

membri ai Reuniunii; dl I. T. Vasilevici, ne-a delectat cu frumoase ar. executate, la violină; harnicul sodal cismar, dl Filimon Delorean, a făcut mult haz cu predarea bucății »Tot cu rinduială și cu chibzuială« de Sandu pungă goală; dl Nicolae Neagoie, sodal croitor, și cunoscut dela reprezentațiunile teatrale a predat cu mult simțământ poezia »Dormi în pace« de Vlahuță. O altă poezie predată de unul dintre cei mai buni declamatori ai nostri, ne-a estasiat pe toți, dl Dem.

Axente, a avut ideia fericită a ue preda »Oda la iubileul de 25 ani al Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, de regretatul Z. Boiu, prin ce dovadă a dat, că meseriașii cu plăcere își revoacă în memorie binefăcătorii lor; iubitoarea bunelor declamațiuni, drăgălașa Elenuța Șut, de data aceasta ne-a predat frumos pe »Vestitorii primăverii« de Coșbuc; dl Nicolae Ișan, unul din cei mai vechi cântăreți, de data asta și-a arătat căldura inimei sale prin mai multe cântece, ce au plăcut foarte; încă o cântare de violină și o declamațiune au format punctele ultime ale programului.

»Protocolul de prezență« avea numărul curent 115, între cari s'au sortat cele 14 cărți folositoare dăruite de Reuniune.

De încheiere, presidentul mulțumeste tuturora, cari în tot cursul anului au colaborat la Reuniunii și îi roagă a fi și pe viitor colaboratorii cauzelor bune îndeplinite de Reuniune.

»Neghină«.

Fapte și ear' fapte.

Mediaș, 1904.

Iubiții cetitori ai »Foi Poporului« își vor aduce aminte de o corespondență a mea, datată din Mediaș în Dec. n. care se încheia astfel: Susținerea vieții noastre se fie energia noastră. Lucrul bun s'a început. Disponerea e în mâinile Tatălui de sus. Dumnezeu se ne ajute! Era vorba adecă de întemeierea reuniunii de cântări dela biserica greco-catolică din Mediaș.

Noi, românii medeșeni n'am putut rămânea locului vîzînd pe conaționali nostri Sași și Unguri formându-și reuniuni, susținute de ei, cu frumosul scop a cultiva și deștepta tineretul și prin el poporul. Ne-am gîrdit așa; oare în istoria artei noastre naționale, care ar fi mai întăiu de toate punctul cel mai însemnat și ne-am răspuns: portul, limba, cântarea și teatrul. Cu portul nostru, ca și care în largul lumii mai frumos nu este, cu limba noastră atât de dulce și armonioasă, cu doinele străbune și cu obiceiurile noastre frumoase am câștigat locul de cinste la masa popoarelor și-am ajuns acolo astăzi, cât cu fală putem să zicem: Is mândru, că m'am născut Român, din cele mai mari și glorioase neamuri ale pămîntului.

Suntem mandri c'avem aceasta cinste și dacă în cele suflatești până-acum am rămas înderțul altor popoare, avem să atribuim aceasta timpurilor vitrege de tristă aducere aminte, când noue ca Români, nu ne era iertat să dăm băieții la școală, să-i creștem cu limbă românească și să avem omenie și câștig după ei.

De un timp încoace însă progresăm pe toate căile. În afaceri economice doar' de mai stagnăm. Îndeosebi cultura merge bine. În mai toate satele și mai ales pe la orașe se formează mereu reuniuni; un drept, care acum re-a fost neatacat. Acestea reuniuni fac multe lucruri frumoase, mai ales coruri și teatre. O astfel de reuniune e și a coriștilor mei greco-catolici. Abia câteva zile dela întemeierea reuniunii noastre și eată a doua zi de Crăciun seara ne și producem pe bina, așezată în fundul școlii noastre.

S'au executat 13 puncte, anume:

1. »Eu mă duc codrul rămâne«, patru voci, mixt. 2. »Supărat ca mine nu-i«, mixt. 3. »Hai lelișo sus la via«, patru voci, mixt. 4. »Nărodul și negustorul, dialog comic. 5 »Codrule frate de cruce«, cor mixt. 6. »Chiriță în voiaj«, monolog comic, de V. Alexandri. 7. »Jidanii și hoții«, de Theod. Speranță. 8. »Țeranul persian cu poamele«, de V. Alexandri; 9. »La o rândunică«, cor bărbătesc în patru voci. 10. »Postașul satului«, monolog de I. Vulcan. 11. »Bătuta«, Călușerul și »Romanul«. 12. »Ruga dela Chisetu« piesă teatrală cu cântece într'un act de I. Vulcan. Aici mă opresc... La începutul piesei, acolo unde un corist zice: »Știți că la ruga noastră...« Aici vor veni și mai mulți, numai s'asculte corul nostru, că ne-a mers vestea multă lume și împărăție«, — de tot prea numerosul public a izbucnit în aplauze frenetice, măgulind astfel munca coriștilor mei. 13. Cel din urmă punct a fost jocul de coloană »Roata« jucat întâiaș data de coriști în Mediaș. Acest dans trebuia să nu mai aibă capăt, căci nu treceau 5 minute și tinerii se rugau: »Dle învățator, fă bine condu-ne încă odată minunatul joc«. Și dac'ar fi ținut noaptea o săptămână în rînd și dacă vîtavul nu se obosia, mărturisesc curat, și azi am fi și-am juca tot pe călcăie, ca moara pe căpătăie, ori mereu în degete, să mergem mai repede.

Pertea materială încă a fost bună. Taxa a fost statorită după plac, dar nimeni n'a dat mai puțin ca 15 cr. Așa, că a rămas un venit curat de 31 flor. 90 cr. Peste 20 cr. au solvit următorii: P. O. Ioan Moldovan, protopop 2 fl.; On. Ioan Botezan, preot 50 cr.; d-na Atanasie Popoviciu 1 fl.; d-nii Mihăilă Popoviciu, 1 fl.; Reitman Iohann, 30 cr.; Schindler Luisa, 50 cr.; Vasiliu Barb, 50 cr.; Vasiliu Muntean, 30 cr.; Achim Fehér 30 cr.; Sandor Costea, 30 cr.; și Ioan Nichita, 35. Din acest venit s'au procurat pe seama corului teatrele lui Vasile Alexandri și »Poporul Român« din Pesta precum și »Rêvașul« din Cluj.

Îmi țin de datorință să amintesc și faptul, că invitări speciale nu s'au făcut.

Mai rămâne încă să amintesc cu

laudă numele la toți coriștii mei. De aceasta sarcină mă voi achita însă numai la sfîrșitul anului de muncă, până atunci le mulțumesc tuturor de binevoitorul sprijin, tinerii generațiuni și întreg poporului român ce-a fost de față. Să ne vedem încă cu bine!

Isidor Dopp.

Faptele unui preot.

Cireștia, Nov. 1903.

(Urmare).

În ședința senatului școlastic, ținută pentru defigerea zilei de examen, am propus și rugat senatul școlastic, ca din motivul menționat în nrul trecut examenul să se țină în sărbătorile Rusaliilor. Părintele Grozavescu însă pentru-ca și pe mai departe să poată face pe oameni să creadă ceea-ce dlui le tot spunea, anume, că eu nu învăț pe copiii decât numai prostii și că nu știu nimica etc. a fost contra propunerii mele și a adus treaba acolo, ca examenul să nu se țină în sărbătorile Rusaliilor, ci în Joia de după Rusalii.

Astfel căzînd cu propunerea mea de-a se ține examenul în sărbătorile Rusaliilor, m'am hotărît ca pentru ajungerea țintei mele, totuși să mă folosesc de aceste sărbători, și anume așa: În ziua a doua de Rusalii se dau cu copiii școlari un concert, destinînd eventualul venit în favorul lor. Deci am măsurat hotărîrii mele m'am și pus pe lucru, și în termen de o săptămână m'am pregătit pentru un concert constător din 32 puncte, între cari și două dialoguri: unul despre lux și beție, altul despre păstrare și cumpătare, și pregătind programul, am invitat la concert nu numai senatul școl. părinții copiilor și întreg poporul din comună, ci și toată inteligența de diferite naționalități de prin comunele din jur.

Și ce cugetați că a făcut acum părintele Grozavescu? — Acest mult laudat preot, despre care atîta s'a scris prin foi »că este un dar a lui Dumnezeu pentru Cireșeni« etc. (nr. 29, 30, și 63, 64 a »Poporului Român« din 1902) — acest preot eată ce a făcut: În ziua și ora fixată pentru ținerea concertului vrednicul părinte Ioan Grozavescu cu câțiva oameni de-ai sei, bine instruiți se postează pe străzi și în jurul școlii și pe toți părinții, pe toate mamele, pe locuitorii din comună, cum și din comunele vecine, cari invitați fiind la concert voiau să vină la el, îi împedea și ocărea în tot mod, zicînd cătră ei: Nărozi și năroade, dar' la ce mai vreți să mergeți la școală? Dacă s'ascultați prostii? Căci acolo nu se învață decât numai prostii și nimicuri, deci nici unul să nu cuteze a merge!

Părinții, cari au fost de față la acest concert, numai suferind ocară preotului și a celorlalți oameni de-ai sei au putut străbate în școală, numai cu acest preț au putut lua parte la concert și a se bucura de producțiunile băieților și băietelor lor, cari cu atîta însuflețire și pricepere au predat întreg programul, încât în continuu erau aplaudați, atît din partea străinilor cât și a ascultătorilor din loc. Durere însă, că până când doamne și mame străine și

de altă naționalitate cu lacrimi de bucurie în ochi aplaudau și felicitau băieții și băietele din Cireșia, cinstind de bunăvoie, altele și câte 5 coroane în favorul lor, — până atunci, — cei mai mulți dintre părinții și mamele lor, erau reținuți de sus numitul preot și oamenii sei, ca să nu vină a-și vedea și a se bucura și ei de înșiși băieții și băietele lor. A trebuit să ne arză obrazul de rușine în fața străinilor, căci aceia cari ar avea sfîntă datorință de-a premerge cu exemplu și de-a îndulci poporul cătră școală și învățatură, cu atîta înverșunare opreau oamenii dela acest concert, încât de frica lor mulți au trebuit să rămână acasă sau apoi pe căi laterale să poată pătrunde și veni la el.

(Va urma).

Mihail Bobișiu,
inv. comunal.

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuarie 1904 »Foaia Poporului« a intrat în anul XII al vieții sale. Ca și până acum, așa și în anul acesta, ea cu rîndă nestramutată și cu interes cald, isvorit din iubire de neam, va continua a lumina, a sfătui și a îmbărbăta poporul român în lupta pentru înaintarea lui pe toate terenele vieții. Ea va fi, ca și în trecut, un prieten sincer și devotat al țăranilor, al meseriașului și a inteligenței dela țeară și va lupta numai și numai pentru binele și lumina rea acestora.

Cuprinsul ei bogat și felurit a făcut, ca să fie considerată ca o sală de cetire, la care după însași mărturisirea cetitorilor, toți cu așag ateargă.

Începînd cu Anul-Nou »Foaia Poporului« va ieși împodobită cu ilustrații și cu un cuprins tot mai bogat și mai interesant.

»Foaia Poporului«, va lucra și în viitor tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru-ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Suntem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mînați de dragoste față de de-aproapele, să îndemne și pe alții ca să o aboneze.

Abonamentele rămîn aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 4 cor.
Pe o jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (100).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rîndială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băg e bine de seamă la următoarele

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Administrațiunea
»Foil Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ

Al XV-lea

Raport general

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiului pentru anul 1902.

In cursul anului, comitetul a ținut 11 ședințe, dintre cari una în Seliște. Concluse s'au luat 136, ear' la protocolul de exhibite au intrat 199 piese.

Averea reuniunii.

Despre averea reuniunii noastre pe 1902 raportăm precum urmează:

În anul 1902, conform rațiocinului, s'a realizat un venit de cor. 1767.55, ear' cu restul casei din 1901, în sumă de cor. 264.34, un venit de cor. 2031.89.

Din isoarele proprii ale Reuniunii, a încurs suma de cor. 1367.75, ear' restul de cor. 400 a încurs precum urmează: cor. 200 e subvenția comisiunii economice comitatense pentru premiile expozițiilor de vite, ear' celelalte 200 cor. sânt ajutorul anual, ce ni-l ofere institutul de credit și economii „Albina”.

Sumele dela intratele din rațiociniu în comparație cu budgetul dau următorul rezultat:

S'a încassat mai mult ca preliminar la titlul 2 „Interese după depuneri” cu cor. 51.55; s'a încassat mai puțin la titlul 1 „Taxe dela membri” cu cor. 294.—, ceea-ce provine din împrejurarea, că o parte a taxelor încassându-se numai în a. e., s'au trecut în jurnalul de pe acest an.

Din sumele investite în cărți și în coale de comptabilitate și libele pentru însoțirile noastre de credit sâtești sistem „Raiffaisen” s'au încassat cor. 100.57.

Din comparația sumelor dela eșitele din rațiociniu cu budgetul rezultă, că s'au cheltuit mai puțin ca preliminar la titlul 1 „Pentru seminte” cu cor. 16.11; la titlul 2 „Cărți agricole” cu cor. 467.90 ceea-ce se esplică prin faptul, că în 1902 n'am editat nici o carte; la titlul 3 „Intruniri agricole” cu cor. 162.80; la titlul 5 „Simbria servitorului” cu cor. 14; la titlul 6 „Spese de cancelarie” cu cor. 6; la titlul „Distribuire de pomi, altoi” etc., cu cor. 5.50; la titlul 9 „Tiparul raportului general” cu cor. 69; la titlul 11 „Pentru penințere” cu cor. 53; la titlul „Pentru provăzute” cu cor. 7.26; la titlul 13 „Mașini agricole” cu cor. 216. Despre acest titlu ținem să remarcăm, că Onorabila comisiune economică comitatensă a pus în ea începutul activității Reuniunii noastre la dispoziția noastră fl. 150.— pentru procurarea de mașini și alte unelte economice. Din această sumă în decursul timpului s'au și cumpărat pluguri, grape de mușchi și alte unelte date spre întrebuințare la diferiți proprietari, cari în cele din urmă le-au și răscumpărat. În 1902 cu suma de cor. 84 s'a procurat o grapă de mușchi, ce se dă spre folosire în mod gratuit. Din suma dela titlul 7 „Premii pentru expoziția de vite” cu cor. 200.—, neputându-se ținea expoziția, nu s'a cheltuit nimic.

Conform celor de sus, la titlurile provocate s'au spesat peste tot mai puțin ca preliminar cu cor. 1217.57.

S'a spesat mai mult ca preliminar singur la titlul 10 „Animale da prăsilă”, ceea-ce provine din faptul, că voinđ cu ori-ce preț se facem încercări cu prăsilă de oi rassa „Frislandeză”, am solvit pe 2 capete oi de această rassa suma de cor. 40.20.

Drept investițiuni noue s'au făcut cu suma de cor. 1514.03 cheltuită pentru cusături și țesături pentru albumurile, ce se confecționează; cor. 120 s'au solvit pentru procurarea de coale de comptabilitate pentru însoțirile noastre de credit, ear' în prețul răsboiului mecanic și în speșele de transport ale lui s'a cheltuit cor. 575.32.

La fondul neatacabil am adaus interesele serisurilor fonciare și cele ale capitalului propriu, elocat la „Albina”, cari au dat suma de cor. 312.47.

La fondul „A. Lebu”, numit și al „expoziției de vite” am adaus interesele după capitalul propriu cu cor. 4; ear' la „fondul expozițiilor” deasemenca interesele după capitalul propriu cu cor. 56.43.

Între pozițiunile transitorice se numără suma dela titlul 3 „Altoi cumpărați” cu cor. 125, din vânzarea cărora s'a încassat cor. 123.90, mai puțin ca prețul de cumpărare cu cor. 1.10, coperiți și aceștia în a. e. din restanța încassată în 1903.

Averea totală în bani (bârtii de valoare, depuneri etc.) a reuniunii constă din cor. 4616.02 fond neatacabil; cor. 92.04 fondul „A. Lebu pentru expoziții de vite”; cor. 1296.63 „fondul de premii al expozițiilor”; cor. 200 investire în acțiunile fabricii de conserve „Transylvania” din Deva; cor. 41.40, anticipate „Insoțirii de credit din Vestem”; cor. 396.91 în bani gata, sau în total cor. 6643.—

Pantaleon Lucașu,
vice-prezident.

Victor Zordășianu,
secretar.

Operatul, ce se estinde pe 5 coale serise, cuprinzând pe lângă o schiță de plan despre împărțirea grădinei și a cladirilor necesare, aproape toate detaliile cu privire la întreaga organizare a școalei, la cultura vitelor, plantelor, poamelor etc., — a fost luat în întreagă estinderea lui la cunoștință, ear' presidentului nostru i-s'a exprimat mulțumită pentru ostenețele, aduse la compunerea lui. Ținem a aminti, că în cadrele acestui plan de organizare sânt cuprinse și jertfele, ce Reuniunea noastră le va aduce succesiv pe altarul acestei întreprinderi de mare preț pentru economii nostri, cum sânt: dăruirea mai multor zeci de pomi și arbori, câte 2 vițele, mioare, pucei, galițe etc. Continuarea lucrărilor începute cu rigolarea, cu facerea pânului, cu întocmirea unui plan pentru locuința îngrijitorului, a grajdurilor, s'a concretizat dlui prim-pretor Draghitsu.

Comisiunea economică a comitatului nostru, apreciând motivele aduse în reprezentațiunea noastră și cu considerare la menirea, ce o avea școala practică economică din Reșinari, locul căreia are să-l țină școala din Seliște, în ședința din 3 Septembrie n. 1902, hotărâre a luat, ca subvenția de cor. 1600, ce o avea școala din Reșinari, ear' după desființarea ei se împărția ca stipendii, cu începere din 1903 să se predea întreagă comunei politice Seliște, drept subvenție pentru școala practică economică de acolo, având în anul școlar 1902/3 se beneficieze de stipendiul de cor. 200 stipendistul școalei economice din Mediaș Aurel Cosciuc. Suma diferențiară de cor. 1400, primită în a. tr., s'a folosit la acoperirea cheltuelilor de prima investițiune.

Comisiunea economică, în schimbul subvenției, și-a rezervat asupra școalei dreptul de-a i-se presenta rapoartele și socotelile anuale ale școalei, dreptul ca prin membrii sei să inspecteze lucrările școalei și ca la esamene și la alte lucrări mai însemnate ale școalei comisia să fie invitată.

Diferite afaceri.

Între preocupățiunile guvernului nostru, privitoare la îmbunătățirea stării morale și materiale a muncitorilor, se numără și înființarea „Casselor de ajutorare a muncitorilor”. Din publicațiunile numeroase, cu considerare la importanța afacerii, am adus pe cele mai de căpetenie la cunoștința obștei. La conferența convocată pe 5 Dec. n. tr. de Il. Sa dl comite-suprem G. Thalmann, cu scop de-a pertrac., proiectul de organizare al acestora, am fost reprezentați prin presidentul nostru. Proiectul acceptat, a fost tradus în a. e. și în limba română. Cu detaliile afacerii ne vom ocupa în raportul nostru pro 1903.

Cuptorul de uscat poame sistem „Cazenille”, zidit în Seliște, din lipsa producțiunii poamelor, n'a funcționat nici în 1902.

Mașina de sămănat spicoase, săpătoarea planet junior și grapa noastră de mușchi a fost folosită în mod gratuit și cu bun succes de mai mulți economi din diferite localități.

Cărțile din „Biblioteca” Reuniunii noastre s'au bucurat și a. tr. de destulă trecere. La vânzare ne-au stat la dispoziție librăria arhidieceșană, librăria Kraft și librăria diecesană din Caransebeș.

Despre valoroșii nostri spriginitori va vorbi destul de elocuent raportul juriului expoziției industriale. Aci mai amintim cu mulțumită despre ajutorul de către 200 cor., acordat de comisia economică comitatensă pentru premiile expoziției de vite și de institutul „Albina” pentru acoperirea trebuințelor Reuniunii și cu deosebire despre serviciul de tot prețios, făcut cauzi noastre prin stimabili domni primi-pretori Ludovic Fabritius din Sibiu, Adalbert Dörr din Sebeșul-săsesc, Hermann Mangesius din Mercurea, Gustav Haner din Noerich și Petru Draghitsu din Seliște, cari au luat cu multă bunăvoință sarcina încasării prin mijlocirea organelor, ce le stau la dispoziție, a taxelor dela membrii nostri.

Precând constatăm cu vie satisfacțiune, că membrii comitetului nostru, conform consemnării de sub II. numărul membrilor fundatori 2, onorari 1. numărul membrilor ordinari 11, ordinari 639 și ajutători 14, nu putem întrelăsa să nu face mențiune tristă despre lovitura ce ni-s'a dat prin trecerea la cele vecinice a membrului din comitet, a institutului econom George Dordea, fost învățător în Bungard și mai ales prin moartea vrednicului nostru fost vice-president Dr. D. P. Barciannu. Golul lăsat în sfnul reuniunii noastre de acești neobosiți conlucrători ai nostri va fi multă vreme adânc simțit. Prin moarte am mai pierdut pe membrul ordinar: Daniil Cordescu, director de bancă, în Fofeldea; Pavel Goța, paroch, Laz; Man Lungu, rotar în Reșinari; Nicolau Cristea, asesor cons. în Sibiu și Onorin Tilea, inginer de comas. în Mediaș.

Ca să nu fim stânginiți în afacerile încredințate nouă, comitetul și-a permis a numi, pe lângă rezerva aprobării onorabilei adunări generale, de vice-president pe vechiul membru din comitet dl Pantaleon Lucașu, ear' de membru în comitet, în locul acestuia, pe dl prim-pretor Petru Draghitsu din Seliște.

Îngrijirea vacilor cu vițel.

Vacile, fie acelea cu vițel în foale sau fătate, au lipsă de o grijă deosebită din partea economului, ca să nu le apuce actul fătatului într-o stare de tot ticăloasă. Chiar și înainte de fătat, vacile cu vițel în foale, trebuie nutrite cu un nutreț mai bun și mai ales ca celelalte vite.

În privința aceasta mai fiecare econom știe, că nutrețul mai mare în paiu, mai rău și mai puțin nutritor, trebuie dat mai la început și în lunile de iarnă, *Acid vacile nu prea aleg și născocesc, fie din cauza gerului, fie din cauză, că fiind mai odihnite se dedau și cu un astfel de nutreț mai rău, ear' cel mai bun trebuie ținut și dat cam pe atunci, când se apropie actul fătatului, precum și după acela.*

La iernatul vacilor cu vițel în foale, economul trebuie să fie cu deosebită grijă și la așezarea acelor în grajd, astfel ca acelea să se vină de o parte, ear' celelalte de altă parte, pentru-că, după cum am zis și mai sus, cele cu vițel în foale trebuie nutrite cu un nutreț mai bun și mai ales.

Dacă și vacile cu vițel în foale se nutresc cu un nutreț mai rău și mai mare în paiu, atunci și acelea pot se capete așa numitul »foale de paie«, care le trage apoi mult cătră pământ, ba în anumite cazuri pot se producă chiar și lăpădatul vițelilor. Aceasta trebuie să o înțelegem așa, că fiind nutrețul numit foarte mare în paiu și mai puțin nutritor, vacile trebuie să mănânce mai mult din acela, ca din cel bun, până când se satură, ca și omul bună-oară. *... cu bucate de post.*

Dar' prin o îndopare, prea peste măsură cu un astfel de nutreț, se lărgesc și lungesc din cale afară organele mistuitoare, cari prin aceea apoi ocupă un loc sau volum tot mai tare în foalele vacilor. De aceea și vedem, că vacile nutrite numai cu paie și coceni sunt foarte folticoase. A nutri deci vacile cu vițel în foale numai cu paie și coceni, nu prea este cu scop, precum nu este cu scop nici aceea, ca acelea să se nutrească numai cu grăunțe,

urlueală sau lătură. Ca în toate, așa și în privința aceasta trebuie ținută calea mijlocie și anume: o mâncare de paie sau coceni, a doua mâncare de fân, ear' după adăpat o mâncare de napi cu pleavă, ovės sau urlueală.

Pentru a ușura încâtva nutrirea vacilor și cu un nutreț mai mare în paiu, s'au introdus în timpul din urmă pe unele locuri anumite mașini pentru tăiatul paielor și al nutrețurilor mai mari. Tăiatul acela însă nu trebuie să se facă mărunt de tot, de oare-ce într-o astfel de stare nu se pot rumega și astfel vitele se pot umfla sau altcum bolnăvi de acela. Cel mult dacă acela se taie pe câte două sau și trei locuri.

Nu de puțină însemnătate la nutrirea vitelor este amestecarea nutrețului. Prin aceasta este de-a se înțelege amestecarea fânului mai rău, sau a paielor, cu un fân mai bun sau cu otavă. Amestecarea este de-a se face în părți egale sau neegale, după cum sunt adecă și împrejurările economice. Dacă cutare nutreț este de pildă prea mare în paiu, atunci acela mai întâiu se taie și numai după aceea se amestecă cu alt nutreț

Între nutrețurile de paie întâietate se cuvine paielor de ovės, de mălaiu și de orz. Cele de grâu și săcară încă se pot întrebuița ca nutreț, dar' numai ca amestecătură cu fân și otavă. Între nutrețurile de pleavă de asemenea se cuvine întâietate plevelor de ovės, cari cu deosebire în stare proaspătă sunt foarte nutritoare pentru vacile fătate. Cele de grâu fiind mai aspre, se întrebuițează mai cu seamă opărite și amestecate cu napi de nutreț și urlueală

Pentru vacile cu vițel în foale, economul trebuie să fie cu deosebită grijă în privința alegerii nutrețului și din acest punct pe vedere, ca acela să nu fie înoroit, muced sau amestecat cu ciuburi de șoareci, de oare-ce mâncând asemenea nutrețuri rele ușor pot se lapede vițelul. Vițelul îl mai pot lăpăda și atunci, dacă vacile rivnesc la alte vite când mănâncă, dacă sar cumva peste garduri și pălanuri mai înalte, dacă beau cumva apă prea rece, dacă se prea obosesc, dacă se prea aleargă ș. a.

Peste tot vacile cu vițel în foale, ca și celelalte vite, trebuie nutrite de câte trei-ori pe zi, și anume: dimineața, la amiază și seara. Cu prilejul nutritivului totdeauna mai întâiu trebuie dat nutrețul cel mai mare în paiu și mai puțin nutritor și numai după-ce l-au mâncat pe acela, să li-se deie cel mai bun și mai nutritor. După fiecare nutriție ieslea trebuie curățită și numai după-ce s'au făcut acestea, trebuie să se pună la vaci nutrețul proaspăt.

Vacile poartă vițelul în foale câte 9 luni sau 270 de zile. Lucră foarte înțelepțește economii aceia, cari întreabă pe păstori despre gonitul vacilor și apoi timpul acela și-l însemnează pe foaia cea albă a unui călindar sau pe altă hârtie, ca să poată ști hotărît timpul fătatului și ca în ajunul aceluia să poată alege vaca, care să gată de fătat, dintre celelalte vite, cari ar pute să calce, lovească sau să omoare în altfel vițelul fătat.

La vacile mai tinere durerile fătatului se arată mai de timpuriu, ca la cele bătrâne. Semnele, ce se arată la vaci când au să fete sunt următoarele:

Vaca începe a fi neliniștită, se culcă și se scoală adese-ori, se uită adese-ori cătră foale, ridică coada și se urinează adese-ori. Starea aceasta nu ține decât câte-va ore. În sfârșit se arată o beșică la prihod (părțile genitale), după spargerea căreia se ivesc îndată unghile picioarelor dinainte, pe care e așezat capul și pe urmă iese trupul întreg al vițelului. Buricul se rupe de regulă atunci, când se scoală vaca de jos, ear' soartea (placenta) o lapedă vaca la câteva ore după actul fătatului. Până-când vaca nu lapedă încă stratul sau soartea, nu trebuie adăpată, căci prin adăpat se umflă de-odată acela și astfel poate se piară și vaca.

După-ce vaca a fătat în modul arătat, vițelul se trage din propriul seu instinct sau îndemn cătră ugerul aceleia. Dacă însă vițelul e prea slab, atunci economul trebuie să-i vină întru ajutor și să-l conducă și susțină la supt. După-ce apoi vițelul s'a aplecat odată la supt, se așează pe niște paie curate dinaintea vacii, să preseară cu puțină

VESELIA.

— Foia glumeată a »Foi Poporului«. —

De-ale soacrelor.

— Lui Crix-Crax —

Dela un cetitor al foii noastre primim următoarea scrisoare pentru colaboratorul »Veseliiei« Crix-Crax:

Satul cu câinii, anul I. a
»Veseliiei«, ziua 7.

Frate Crix-Crax, din satul cu plopii!

Nu te cunosc cine ești, dar' bine m'ai nimerit. Pare-că suntem frați de cruce — după soacre. Zeu așa! Să fi căutat cu lumina și nu găsiam un altul, care să fie întocmai ca mine.

Află, frate Crix Crax, că și eu am avut o soacră, bună bună, ca sarea în ochi și al ei suflet a sburat la ceriuri, ca al soacrei tale și și eu i-am scris pe mormânt un vers dar' nu al tău ci un altul — numai în asta ne deosebim. Versul meu e următorul:

Călător! Oprește-ți pasul
Aici zace soacra mea.
Nu tuși, nu-ți suffla nasul
Să nu 'mi-o trezești cumva.

Când am cetit versul tău am grăit: Sfânt se-ți fie rostul — și îți jur, că la primăvară îl voi scrie și pe al tău pe mormântul soacrei mele. *... sănătate și veselie!*

Te pupă, *... frate de cruce*

... melu.

Un general uituc.

Unul din cei mai distrași (uituci) oameni pe lume a fost generalul rus Benkendorf (mort în 1858). Să povestesc multe despre el. Așa odată, sosind într'un orașel pe timpul manevrelor se duse la postă, să întrebe, că nu 'i-a venit vre-o epistolă? Funcționarul îl întrebă: »Cum vi-e numele Esclență?« »Numele meu? numele meu?« repetă generalul și își bătea capul, fără să-și fi adus aminte de numele seu. În urmă se duse fără de rezultat, zicând oficialului, că va veni mai

târziu. Pe stradă se întâlni cu un oficer cunoscut care îl salută: »Bună ziua, Benkendorf!« »Ah, ce ai zis? Benkendorf? Drept, Benkendorf, și generalul se duse ață la postă ca să și preia epistolele.

Altă dată era invitat la un bal. Toți oaspeții se depărtaseră deja, numai Benkendorf rămase cu domnul casei. Amândoi erau obosiți și somnoroși. Domnul casei însă se codea să deie semn generalului, să plece. La urmă *... și făcu observarea:* »Poate n'a rupsese încă echipagiul Esclenței Tale, permisiți-mi să-ți pui la dispoziție echipagiul meu!«

»Ce? A Domniei tale? Doar' tocmai aceasta propunere voiam să-ți o fac și eu, răspunsu Benkendorf. La urmă ieși la iveală, că generalul, distras, gândea că e la el acasă și se mâniase deja pe domnul casei, care, după-cum credea el, nu voia să plece odată.

Ug.

sare măruntă, ca aceea se se dedeie a-l linge și îndrăgească.

La cas, când vaca nu ar putea feta așa ușor, după-cum am arătat mai sus, atunci îi încălzim ceva lătură, sau îi dăm un pătrar de vin în două de apă în decurs cam de o oră. Când nici după aceasta nu poate feta, chiemăm un econom mai pricepător, de cari se află mai în tot satul, sau un veterinar care va-ave să cerceteze starea vităului din vacă.

Intr'un asemenea cas, vaca se leagă de toate picioarele și astfel se pune apoi jos pe spate, după-aceia se introduce cu mâna prin prihod o sfoară cu ajutorul căreia se leagă și apoi se trage vițelul din ea afară. Vacile, cari se primejduiesc odată la feta, e bine ca se se vândă sau îngrășă, de oare-ce la o nouă feta se poate repeți primejdia de mai înainte.

Mult contribuie la îngreunatul actului de feta și vițelii cu capul prea mare. De aceea la cumpăraturile taurilor trebuie să se bage bine de seamă, ca aceea să nu fie cu capul prea mare.

(Va urma).

Meseriile și negoțul.

Ca toate întreprinderile omenești, așa și meseriile și negoțul au trebuit să se lupte la început cu multe neajunsuri și greutate. În evul vechiu acestea două întreprinderi erau lăsate pe mâna sclavilor, cari trebuiau să facă tot felul de lucruri pentru trebuințele casnice și apoi să se ocupe cu vânzarea lor.

Istoricul grec Xenophon numește meseriile »desprețuibile și nevrednice de un cetățean, fiindcă acelea desfigurează în cea mai mare parte trupul omenească, îl constring a ședea în umbră sau lângă foc și că în cele din urmă nu-i lasă timp liber, pe care să-l poată consacra amicilor sau republicei».

Platon alt scriitor grec zice, că: »natura n'a creat nici cismari, nici ferari, asemenea ocupațiuni înjosesc pe om și-l fac necapabil de-a se bucura de drepturile publice».

În ce privește negoțul, tot acest scriitor zice, »că s'a deprins a exista cu minciuna și înșelăciunea și că poate exista în stat, numai pentru-că e un malum necessarium (rău de lipsa), din care causă cetățeanul, care se deosebește la aceasta ocupațiune, trebuie pedep-

De-ale noastre.

„Sfânta“ ceartă.

»Sfântă“ ceartă sau »sfântă“ sfadă! Bine, că te-ai sălășluit între noi, că pat moale și cald ai aflat. Pe sate și prin orașe, pe unde sunt cel puțin doi Români, tu ești ca acasă, te îmbuibi și îți merge bine. Ești veselă, când vezi, că doi Români au despre acelaș lucru trei păreri și stai să-ți ieși din piele de bucurie, când vezi, că Românii se iau la ceartă, se hulesc unii pe alții. Și ajung pe la judecătoria, să odatjocoresc judecata, spre bucuria și folosul străinilor!

Și când se întâmplă de ești alungată de undeva, numai decât îți afli un nou sălaș și te încuibi acolo frumușel.

Așa, acum de curând rotindu-ți privirea preste țeară și ai îndreptat pașii spre orașul Brașovului, unde Românii dela biserica Sfui Niculae din Scheiu te-au primit cu brațele deschise, ca pe o veche cunoștință.

Fiind bine găzduită se nu te depărtezi dela ei; stăi pe grumazii lor, căci prin ființa

sit prin închisoare».

În astfel de împrejurări, nu-i mirare apoi că meseriile și negoțul vechilor Greci erau tare desprețuite și înapoiate.

Roma veche avea la două milioane de locuitori, dintre care un milion erau sclavi (robi), cari se ocupau cu plugăritul, meseriile și negoțul, iar celalalt milion îl compuneau cetățenii liberi. Unii dintre aceștia erau atât de bogați, încât aveau câte patru mii de sclavi alții din contră, deși erau cetățeni liberi, erau așa de săraci, încât sub domnia lui Iuliu Cezar, au ajuns ca să fie nutriți pe spesele statului.

Primul avânt liber pentru dezvoltarea meserilor l-au dat Arabii prin pregătirea materiilor de lână și mătășă, pe cari au început apoi mai târziu și în Europa. Dela aceștia au început în evul de mijloc a învăța apoi și Italienii, Germanii și Englezii fabricarea postavurilor de lână și de pânză, pentru fabricarea cărora s'au instituit anumiți comisari, ca să supravegheze la aceea, ca postavurile să se facă după trebuințele publice.

Comisarii numiți au intrunit apoi mai târziu pe toți meseriașii în corporațiuni (tehuri) deosebite pe la orașe, cari supunându-se domnitorilor regenți, căpătau apoi privilegiile (drepturi) de cetățeni liberi; ceea-ce atâta înseamnă, că anumite cetățeni pot să-și vândă marfa lor fără de taxele fiscale.

Corporațiunile numite s'au lătit pe încetul pretutindenea în statele industriale și cuprindeau aproape pe toți locuitorii lor, așa încât aceștia aveau dreptul de a și putea ridica și ziduri de apărare împrejurul cetăților lor; de-a nu mai primi membrii noi și de altă naționalitate în corporațiunile lor, cu un cuvânt: corporațiunile numite formau din cetățeni meseriași și neguțători o clasă (castă) deosebită de celelalte clase ale locuitorilor, ca cum a fost și în India bună-oară.

Până după veacul al zecilea vinderea mărfurilor în alte orașe, era atât de nesigură, încât abia se putea face prin anumiți colportori (purtători), cari adevărat încărcau marfa de vânzare pe cai, măgari sau cătări, fiindcă unii proprietari mai mari de prin împrejurimea cetăților, arau atât de răpitori, încât năvăleau une-ori asupra bieților colportori chiar și în ziua mare și-i despoiau până și de banul cel din urmă. Din cauza aceasta apoi colportorii de regulă umblau în hainele cele mai sdrențoase, numai ca să se poată ascunde sub acelea starea lor adevărată.

ta de față înaintează causele bisericesti-scolare ca racul.

Până a primi un raport mai detaliat despre isprăvile frumoase, ce le faci tu »sfântă“ ceartă în Brașov, dăm aici o mică întâmplare din marea sfirăială, așa cum ne-a scris-o corespondentul nostru.

Iscându se ceartă aici în Brașov — așa scrie corespondentul — între parochienii dela biserica Sfui Niculae, s'a convocat sinod parochial, care s'a isprăvit fără ispravă.

În sinod părintele Saftu de odată strigă: — Dreptate! Nouă dreptate ne trebuie! Trăească dreptatea!

— Trăească dreptatea — strigă partisanii părintelui Saftu.

— Nu ne trebuie — răspund grăbiți contrarii.

Ei ce zici la d'al de aceste »sfântă“ ceartă?

O parte însemnată din asemenea colportori, au fost în evul de mijloc Ovrefii. Aceștia fiind respinși și alungați de toate corporațiunile, și au întors toată lucrarea lor asupra purtării negoțului și a stringerii de bani, cu ajutorul cărora puteau să scape apoi în cele mai multe casuri și din ghiarele proprietarilor răpitori.

Fiind Ovrefii astfel alungați și huiduiți mai de câtră toate societățile, cu cari veneau în atingere, ei la rindul lor încă n'au întârziat de a se folosi de toate mijloacele iertate și neiertate, ca se mai și înșele pe unii din aceia, cu cari aveau vre-o afacere. În modul acesta, încă din evul de mijloc au monopolizat ei aproape tot negoțul în mâinile lor, au dat bani cu camete de câte 50 - 60%, până când regele Filip August al II lea, văzând la ce ruină au audus țeara, i-a alungat din Franca prin veacul al 12 lea.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Pentru meseriași.

Cine e industriaș (meseriaș) mic? Întrebarea aceasta a delegat-o ministrul ungar de de comerț astfel: Industriaș mic este acel măiestru, care nu ține nici calfe, nici ucenici (inași), ci numai singur lucrează. Unui astfel de măiestru îi este ertat a lucra Dumineca, de când acei măiestri, cari au calfe și ucenici, trebuie să fie repausul de Duminecă, după-cum e prescris.

Emigrarea la America.

Am amintit că nu de mult a apărut statistica emigrațiilor la America până în Iunie 1903 Azi dăm unele date mai detaliate și în asemănare cu anul premergător 1902.

Numărul emigrațiilor la America după-cum am amintit, a fost din Iunie 1902 până în Iunie 1903 de 857.046, cu 190 mii mai mulți ca anul premergător și mai mulți cu 70 de mii ca în anul 1882, în care an — afară de anul trecut — a fost mai mare emigrarea.

Din țările Europei mai mulți au fost emigrații din Italia, urmează Austro-Ungaria apoi Rusia, Anglia etc.

Eată numărul emigrațiilor din diferitele țări, pe 1902 și 1903:

	In 1902.	In 1903
Italia	178 375	230.622
Austro-Ungaria	171 989	206.011
Rusia	170 347	186 093
Britania și Irlanda	45.273	67.672
Suedia	30.894	46.028
Germania	28.304	40.086
Norvegia	17.484	24.461
Grecia	8104	14.090
Portugalia	5307	9517
România	7196	9310
Danemarca	5660	7158
Francia	3117	5578
Olanda	2284	3998
Elveția	2344	3983
Belgia	2577	2450
Spania	975	2080
Serbia, Bulgaria etc.	851	1761
Turcia	187	1529
Alte țări din Europa.	800	1280

Europa în total	619.068	814.707
Din Asia	22.271	29.766
Din alte părți	7404	12.578

Total 648.743 857.046

Despre emigrații din Austro-Ungaria s'a început a se purta statistică deosebită la 1861. În acel an numărul emigrațiilor austro-ungari a fost abia de 13. Deja la 1874 acest număr s'a urcat la 8850, iar de atunci a crescut și mai mult. La 1892 numărul emigrațiilor austro-ungari a fost de 77 mii, iar acest număr s'a duplicat (îndoit) în 10 ani, anul trecut apoi s'a urcat peste 206 mii.

După naționalitate au emigrat:

Poloni	37.499
Slovaci	34.412
Croați și Sloveni	32.893
Unguri	27 118
Nemți	23.597
Evrei	18.759
Ruteni	9819
Cehi și Moravi	9577
Români	4172
Bulgari și Serbi	4227
Italiani	2170
Dalmatini și Bosniaci	1723
Alte naționalități	50

Total 206.011

Apel.

Ni-se trimite spre publicare următorul apel, asupra căruia atragem luarea aminte:

Secțiunea etnografică a Museului național roagă pe d-nii preoți, învățători și pe tot poporul românesc să binevoiască:

1. a trimite toate obiectele, lucrurile ce poartă pe sine — ei dau bucuros — colindătorii ca: *Vîșțim, steaua, comănac, zale, sabie, turcă, păpușe, instrumente musicale pe lângă o descriere scurtă. Acei d-ni, cari cunosc notele să pună pe (un glas) note cântărilor, colindele și altele, ce se vor mai ivi.*

Să mai trage luarea aminte a celor ce voiesc să steie în ajutor Museului național pentru a face cunoscut obiceiurile și credințele strămoșești ale poporului românesc adecă:

2. *să descrie acele datini, mistere, jocuri, credințe și alte obiceiuri populare dela sf. srbători în mod cronologic, începând cu sf. Varvara (4 Dec.) până la Intimpinarea Domnului (2 Febr.)*

In fine binevoitorii să:

3. *descrie pe larg felul și numele mâncărilor gătite cel puțin din ajunul Crăciunului, Crăciun și Anul-Nou.*

Tot ceace-ce s'ar trimite să se pacheteze bine și să se trimită neplătite pe adresa aceasta: *Seemayer Willibald, igazgató, Budapest IX. Cstlag utca.*

Acei domni, cari binevoiesc a trimite obiecte Museului să lipească pe fiecare obiect un bilet pe care să fie scris: numele obiectului, comitatului cercului pretorial și al comunei în românește. Fîndcă museul cumpără bucuros obiectele trimise, de aceea sînt rugați toți acei domni și doamne, cari binevoiesc a trimite ceva, să scrie și prețul lucrurilor trimise. Prețul obiectelor să va trimite în ziua următoare prin mandat postal la adresa trimițătorului, drept ce interesul expeditorului este, ca să-și scrie în formă ceată numele, satul și posta ultimă. Acei domni însă, cari nu doresc răscumpărare în bani pentru obiectele trimise să amintească această — că unii, ca atari vor primi dela ministrul cultelor și instrucțiunii publice drept răsplată, *ofrumsă diplomă de mulțumire.*

Prin acești bani să poate pune basă și chiar mari biblioteca școlară din comună.

Ceace-privește descrierea tuturor datinelor, misterelor, jocurilor, credințelor și altor obiceiuri — în românește — să se trimită pe adresa suspusă.

De peste săptămână. — Timpul. — „Veselia“.

Cu numărul trecut »Foaia Poporului« a intrat în anul XII. al vieții sale. În 11 ani ea cu rivnă a lucrat pentru binele neamului românesc și tot așa va lucra și de aci înainte.

Cum însă omenimea peste tot înaintează și tinde spre desevirșire, așa și noi, cari sîntem grupați în jurul acestei foi, ne-am dat și ne dăm silința ca din an în an să facem »Foaia Pop.« tot mai desevirșită, mai bună și mai folositoare pentru iubitul nostru popor.

Spre acest scop începînd cu numărul de azi, am introdus în foaie unele lucruri nouă, cari credem, că vor fi de folos și spre plăcerea cetitorilor.

De aci înainte în fruntea foii vom înșira pe scurt întemplerile mai însemnate de peste săptămână, a căror descriere se face în foaie. Prin aceasta cetitorii vor avea întotdeauna înaintea ochilor firul întemplerilor din fiecare săptămână.

O altă rubrică nouă este *timpul sau vremea*. Vom da în fiecare număr *profetia vremii* după institutul meteorologic, care pe câteva zile e sigură. Aceasta va fi de mare folos economilor noștri, cu deosebire în vremea lucrului de câmp.

În interesul clasei meseriașilor și neguțătorilor noștri, ne vom ocupa tot mai mult cu daraveri de-ale lor, dându-le sfaturi și povețe folositoare.

În fine, ca cetitorilor noștri să le procurăm și distracție, am deschis o parte glumeață la foaie, cu titlul »*Veselia*«.

Aici vom da tot felul de glume și istorioare hazlii, dar' vom biciui și pe păcătoși și nemernici, cari fac multe rele pe satele noastre. În privința aceasla rugăm pe iubii noștri cetitori a ne ajuta, trimițându-ne date, dar' date adevărate. Declarăm însă din capul locului, că din »*Veselia*« vor fi *eschise atacurile personale* și se vor critica numai faptele din viața publică, cari sînt vrednice de sbiciuit.

Cu începerea anului nou, venim de nou a ruga pe iubii noștri cetitori a lăși foaia noastră între cunoscători și a o recomanda tuturor. Luând în seamă mărirea ei, »*Foaia Poporului*« este cea mai *ieftină foaie românească și făcută a-nume pentru trebuințele poporului nostru și ale oamenilor dela țeară.*

Cei-ce lătesc deci foaia noastră, fac un mare bine poporului românesc.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Cărbuni în Săculme. În hotarul comunei Moréfalva, (comit. Odorheiu) s'au descoperit pături bogate de cărbuni de peatră. După cercetările făcute cărbunii de aici sînt de calitate cea mai bună.

Împărțirea armăsarilor. Din stavele (hergheliile) statului se vor împărți armăsari în 19 stațiuni. În părțile locuite de Români se vor împărți armăsari în următoarele locuri: în 16 Ian. în Szatmár-Németi; în 18 în Vêrșet; în 20 Ian. în Bichiș-Ciaba; în 11 Febr. în Sepsi-S.-Giorgiu; în 13 Febr. în Homorod și în 15 Febr. în Dej.

Congres de lăptari. — Un congres al lăptarilor din toată lumea se va ține în anul 1905 la Paris. Acel congres va fi organizat cu îngrijirea comitetului însoțirii internaționale de lăptării. Ministerul agriculturii franceze a primit președința de onoare a acelu congres.

CRONICĂ.

Rëveșul nostru. »Călinarul Poporului« pe 1904 pe lângă mulțimea de lucruri folosite, de distracție și de ris, cuprinde și Rëveșul nostru, care nu se află în nici un călinar românesc. Rëveșul nostru este istoria pe scurt a unui an; toate întemplerile, ce s'au petrecut în decursul anului, atât la noi Români, cât și în țară și în străinătate, sînt puse la rëveș și povestite frumos și la înțelesul poporului. Cine vrea să aibă o icoană limpede a anului trecut, să și cumpere »Călinarul Poporului« pe 1904, care și numai pentru »Rëveșul nostru« e vrednic să-și aibă fiecare Român în casa sa.

Comandantul gendarmeriei macedonene, generalul italian De Georgis, despre a cărui numire am amintit în nrul trecut, este unul din cei mai bravi generali ai armatei italiene, energic și soldat din cap până în creștet, care nu s'a ocupat nici-când cu politica. El e însoțit la noul său post de contele Capriani, organizatorul gendarmeriei crețane.

Nenorocire pe tren. Joi săptămîna trecută s'a întemplat o nenorocire la stațiunea din Prejmer, pe linia călei ferate Brașov-Sepsi S. Georgiu. Frénarul Kerekes Márton a alunecat de pe treptele unui vagon și a căzut între roate, cari i-au rupt mîinile și un picior. Nenorocitul a murit între chinuri grozave în spitalul din S. Sângiorgiu, — unde a fost transportat.

Cadavru pe șine. În hotarul comunei Maros Német (comit. Hunedoarei), aproape de halta (bocteria) nr 93 s'a aflat săptămîna trecută un om mort. Capul îi era despărțit de trup. S'a pornit cercetare pentru a se afla cine e mortul.

Drept de vot femellor. Până acum știm, numai în Australia au femeile drept de votare. Acum s'a dat drept de vot și femellor din Kesmark, (Ungaria-de-mează-noapte) dar' nu în politică, ci pe teren bisericesc. Comunitatea bisericească-evangelică din acest oraș prin nouele statute a investit cu drept de votare pe acele femei, cari plătesc dare bisericească. Zilele aceste, la alegerea comitetului parochial femeile s'au și folosit de acest drept, votând 31 de inse.

Mai departe să vestește, că guvernul Norvegiei a făcut un proiect, în înțelesul căruia femeile pot fi aplicate în deregătorii de stat, dacă au pregătirile cerute de lege.

În apele japoneze. În urma conflictului dintre Rusia și Japonia, monarchia noastră a trimis în apele japoneze vaporul de războiu »Zenta«, pentru a apăra în cas de războiu interesele supușilor austro-ungari. Probabil va mai fi comandat acolo și vaporul »Elisabeta«, care acum e în drum spre Australia.

Vêrstă înalntată. În comuna Akasztó (I. Strigoiu) a murit săptămîna trecută economul Stefan Biber, în vêrstă de 106 ani. El s'a născut la 1797 trăind astfel în trei veacuri. Biber a fost sănătos până aproape de moarte, numai auzul i-să slăbise.

Lădițe nouă. Doi mecanici au construit o nouă lădiță de poștă pentru epistole recomandate. Lădița e automat, așa că aruncînd în ea epistola, ese numai decît recepșul gata. Acum se fac încercări la direcțiunea postală cu noua invenție.

Dobitocle. Locuitorul Ioan Priscu din Porumbacul de jos (Țara Oltului) avea relațiuni neiertate cu o fată de-a sa. Fata s'a temut să descopere dobitocia tatălui său, de oare-ce acesta a amenințat o că o pușcă. Pêcatul dobitocesc a fost descoperit de gendarmi, cari au arestat pe Priscu.

Impărțirea darurilor de Crăciun pentru săracii noștri din Sibiu s-a făcut, după cum am vestit, în seara de Crăciun, în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Ne-având azi loc a da raport mai lung, amintim, că au primit haine și alte daruri un număr mare de copii și oameni săraci. Reuniunea sodalilor, în frunte cu presidentul dl V. Tordășianu și cu despărțământul femeiesc întregitor, și-au împlinit și de astădată o frumoasă datorință.

Foi noue Cu anul nou 1904 a ieșit în Simleu o nouă foaie românească săptămânală, cu numele »Gazeta de Dumineca«. Redactor este dl Ion Pop Reteganul. Prețul fi cor. O altă foaie literară a ieșit în Cernăuți (Bucovina), cu titlul »Junimea literară«. Redactor e dl Iancu I. Nistor. Ese odată la lună. Abonamentul 6 cor.

Mai amintim, că »Tribuna Poporului« din Arad și a scurtat numele în »Tribuna«.

† **Andrei Balteș**. Duminecă noaptea a răposat aici în Sibiu bunul Român Andrei Balteș. Cetitorii noștri vor ști, că Balteș a rămas mari jertfe pe altarul națiunii, stând mai mulți ani închis în temnițele din Seghedin, Sibiu și Cluj, ca redactor responsabil al »Tribunei«. Jertfirea libertății și miseriile temnițelor ungurești i-au sdruncinat sănătatea, așa, că eșind în toamnă bolnav din temnița din Cluj, boala i-s-a tot îngreunat, până-ce l-a repus.

Răposatul a suferit cu rară abnegațiune toate prigonirile și întemnițările și în toate împrejurările și-a făcut datorința de fiu credincios al națiunii sale. Balteș a răposat în casa amicalui său, dl Ioan Sandi, de unde cadavrul i-a fost transportat în spitalul civil. În mormântarea i-s-a făcut Marți d. a fiind petrecut la vecinicul locaș afară de membrii familiei, de un număr însemnat de amici și stimatori. Fie-i odichna lină, cum sbuciumată i-a fost vieța!

Mama răposatului și ceilalți membrii ai familiei au dat următorul anunț funebru:

Andrei Balteș, culegător de litere, fost redactor al »Tribunei«, împlinindu-și cu vârf și îndesat datorința față de neam, după multe și grele suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Duminecă în 10 Ianuarie n. 1904 la ora 1 din noapte în vârstă de 44 ani. Rămășițele pământești ale iubitului răposat s-au ridicat dela casa mortuară a spitalului civil din loc, Marți în 12 Ianuarie a. c. la orele 2 d. a. și s-au astrucat spre vecinică odihnă în cimiterul gr.-or. din suburbiul de jos (Poarta turnului). — Sibiu, 10 Ianuarie 1904. v. d. Maria n. Luca, mamă, George și Dumitru, frați, Maria, Ana și Safta, surori, Olin Coșa și Nicolae Roșca, cumnați.

Mai amintim, că întru pomenirea răposatului, presidentul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« dl Vic. Tordășianu, a dăruit fondului veduvelor și orfanilor meseriașilor români, înființat de numita Reuniune, 2 cor.; Dr. George Proca, secretar cons. 2 cor.; Silvestru Moldovan, red. »Foaia Poporului«, 2 cor.; Pantaleon Luca, cassar cons., Victor Fincu, esactor, Aurel Trif, colab. la »Tel. Român«, Ludovic Bieder, dir. tip. arch., câte 1 coroană, Nicolae Mohan, Ioan Pinciu, George Poponea, Nicolae Stoica, Ioan Apolzan, Dumitru Axente, Stefan Duca, Ioan Mohan, George Trifan, Nicolae Roșca, Lazar Devan culegători de litere în Tipografia archidieceșană, câte 50 fileri; »Reuniunea sodalilor« a arborat pe casele reuniunii steagul negru, a luat măsură pentru punerea unei coroane pe sicriul decedatului, adunând pe sicriul decedatului.

daruri întru eternizarea memoriei lui și a participat corporativ la înmormântarea aceluia, care nu pentru sine, ci pentru noi a trăit și a murit.

Têrgurile în Aiud. Incetând boala de vite în Aiud, de aci înainte se vor ținea regulat târgurile de săptămână în fiecare Joi.

Mușcați de câne turbat. Un câne turbat a mușcat în Turda vre-o 12 oameni. Cânela a fost prins cu mare greutate și ucis. ear oamenii mușcați au fost trimiși la spitalul antirabic (contra turbării) din Budapesta.

La fondul de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români au dăruit următorii domni: Nicolae Cado, paroch (Păcliaș) 2 cor.; Iuliu Moldovan, inv. pens (Totoiu) Silviu Andrei, notar cerc. (Sântimbru), dela ambii câte 1 cor.; Zaharie Mihălțan, paroch (Limba) Antonie Pop, proprietar (Bucerdea-vinoasă), Vasile Vasilca, notar, (Totoiu) George Cadariu, notar, (Ciugud), Antonie F. (Henria), fiecare câte 40 bani;

George Pleșa, primar, (Limba) 80 bani; Ioan Urșă, paroch, (Metes), Nicolae Mărginean, măcelar, (Ighiu), Eustatie Cibu, paroch, (Daia), Nicolae Meteșan, întreprinzător (Alba-Iulia), Nicolae Popica, învățător și George Costea cântăreț de biserică, ambii din Păcliaș și fiecare câte 20 bani.

La acelaș fond au mai dăruit dl Zaharie Aron, măiestru cismar (Sibiu), 6 cor. și Vic. Tordășianu, 10 bani.

Al 47-lea. Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit moștenitorilor legali ai răposatului Andrei Balteș, fost membru al numitei Reuniuni ajutorul statutar. Acesta este al 47-lea cas de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormântare.

Omor și jefuire. În 5 Ianuarie 1903 seara a fost atacată cariola postală pe drumul ce duce din Rétság la Vaț. În cariola se afla cocșul și un țeran. Ei au fost pușcați ambii, apoi le-au zdrobit capul cu șecura și după aceea căruța postală a fost jefuită. În ea s'au aflat câteva mii de cor. Făptuitorii până acum n'au putut fi aflați. În părțile acele s'au mai întâmpat și anii trecuți asemenea casuri.

Almanachul sanitar ilustrat a apărut în București pentru întâia oară în limba română. Almanachul sanitar ilustrat pe 1904 e compus sub îngrijirea dlui Dr. I. Ștefănescu, subdirectorul serviciului sanitar și conține articole scrise de medici, cu învățături foarte folositoare pentru ori cine, având peste 40 de ilustrații. Costă l. 25 bani. Atragem atenția asupra acestei cărți folositoare. După ce ne va sosi vom vorbi mai pe larg despre ea.

Resplată meritată. Din Ucea de jos ni s'au scrie: În 8 Ianuarie a. c. st. n. la 9 ore a. m. se prezintă dl. primpretor George Urdea în comuna noastră, și după isprăvirea serviciului divin, în prezența publicului numeros ce eșise din sfânta biserică, pe lângă o vorbire potrivită, prin care accentuează diligența — sirguinta, — fidelitatea și încrederea și că activitatea cât de târziu dar' tot și are răsplata, predă moșneagului din aceasta comună Vasile Cățana, în etate de 71 ani — care la unul și același stăpân mai mult ca 31 de ani ne întrerupt a servit ca muncitor de câmp — o diplomă de recunoștință și 50 coroane, bani gata în aur, dăruite de ministrul de agricultură, care în persoană le și primește cu lacrimile în ochi mulțumind frumos.

Dl notariu cercual I. Marinescu în numele moșneagului și a poporului present prin cuvinte călduroase și bine simțite, mulțumește Domnului ministru pentru acest dar prea grațios, cu atât mai mult pentru că și în anul trecut 1903 s'au îndurat a împărtași pe un alt ... vrednic servitoriu tot din comuna noastră cu diplomă și 500 coroane în aur. N. G.

Un Jidan — baron. Zilele trecute i-s-a dat titlul de baron lui Petru Herczog de Csete, Jidan și industriaș mare în Budapesta. Foile maghiare perciunate laudă mult meritele lui Herczog. Are adică Evreii multe licențe de tabac, un g'șeft, care i aduce milioane — un merit; cumoeră prin agenții sei tabac ieftin dela Turci, Bulgari etc. și aici îl vinde scump — alt merit; joacă loterie la alergările de cai și astfel contribuie la nobilitarea rasei cailor — altă vrednicie și apoi dă din venitele sale 5 (zi cinci) procente pentru scopuri de binefacere. — Toate aceste sunt merite pentru ajungerea baroniei.

Cas de moarte. Aureliu, Simion, Emilia și Iosif ca fi și fică, Iosif ca frate, Valeria născ. Pavelea ca noră, Otilia, Virgil și Emil ca nepoți, Ioan F. Negruțu, prof., Demetriu Cristian, Ioan Cristian și Andrei Colbășiu ca cumnați, Scarlat Balint ca văr, în numele lor, a familiei lor, precum și a tuturor consăngenilor, amicilor și cunoșcuților lui, anunță cum că prea iubitul tată, frate, socru, moș cumnat și văr, Ioan Balint fost profesor în Blaj și preot gr.-cat. a Sămărtinului de Câmpie în 2 Ianuarie st. n. a. c. la 4 ore p. m. după un morb lung, împreunat cu multe greutăți fiind provezut cu santele sacramente ale miribunzilor, în anul al 74-lea a etății și a dat sufletul său nobil în mâinile Creatorului. În mormântarea s'a făcut Luni în 4 Ianuarie st. n. a. c. la 2 ore p. m. în mănăstirea gr.-cat. a Sămărtinului de Câmpie.

Alegere de primar în S-Sebeș. Sămăbăta trecută a fost alegerea de primar în Sebeșul-săseș, în locul răposatului Otto Conrad. A fost ales cu aclamațiune și cu mare însuflețire dl Albert Dörr, primpretor al cercului Sebeș.

Mulțumită publică. Din prilejul producțiunea teatrală a reuniunii meseriașilor și comercianților din Sebeș »Andreiana« din 22 Noemvrie 1903 am primit ulterior următoarele oferte marinimoase:

Un filantrop 10 cor; Ioan Candrea comerciant, Dr. Ioan Elkes, Z. Murășan, paroch, Petru M. Opincariu, măiestru, din Sebeș câte 2 cor; Petru G. Opincariu, proprietar Sebeș, 1 cor; 80 bani, Dr. N. Lazar, cand. de adv. Sebeș 1 cor; Simion Ispas, proprietar, Daia 3 cor; George Șeulean, not. Pianul sup. Ioan Florian, notar, Laz, Iulian Vulcu, Pianul-sup. câte 2 cor; Nicolae Todoran, Pianul inf. 1 cor; 20 bani, Ioan Floca, Nicolae Carpișan, parochi Răhău, Eustatie Cibu, paroch Daia, George Perian, paroch, Lugoj, Ioan Tănase, notar, Daia, Ghiță Crețar, Vingard, și a Cibu, inv. Daia câte 1 cor. Aducem mărinoșilor contribuenți și pe calea aceasta sinceră mulțumită Sebeș Decemvrie 1903 G. Tatar, vpr. Petru Gavrilă, cassariu.

Producțiuni și petreceri.

In Biertan.

Junimea română din Biertan aranjează o producțiune corală teatrală, împreunată cu dans, în 7/20 Ianuarie 1904 (a doua zi de Bobotează) în hotel la »Stea«. Venitul curat e destinat în favorul »Bibliotecii populare« din loc.

Program: »Fântână cu trei izvoare« cor, »Baladă« de G. Coșbuc, decl., »Drumul de fer«, comedie de V. Alexandri, »Căii Țigănului« de Speranță, decl., »Prinde frate« cor, predate de tinerimea din loc. În pauză se va juca »Romanul«.

In Seliște.

Corpul învățătoresc dela școala gr. or. din Seliște va aranja la 6/19 Ianuarie c. cu elevii școlii o producțiune. Venitul curat e destinat fondului bibliotecii școlare.

Program: 1 a) »Azi împăratul cerurilor«, b) »Eu aveam oda«, 1. a) »Sunt luntras«, b) »Turturica«, coruri de copii. »Cinel-Cinela«, comedie cu cântece într'un act de V. Alexandri, »Cisla«, operetă comică de C. G. Rumbescu. După producție urmează joc.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

C. L. în C. Repetm, că nu putem publica știri despre logodne numai dacă ne vin tipărite.

I. P. R. în R. Mulțumite. »Foaia« merge. N. P. în R. »Femeia și Familia« nu mai apare.

La mai mulți. Corespondențele etc. vor apărea rind pe rind.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii« Iosif Marschall.

„Mătasă Henneberg“ „numai direct! — neagră, albă și colorată, dela 60 cr. până la fl. 11.35 p. metru, pentru bluse și robe. Franco și vania plătită liferată în casă. Asortiment bogat de mostre cu rentoarcerea poștei.

Henneberg,

3 2—30 fabricant de mătasă Zürich

Un colegător tinctor
cu caracteristicile tipului UDD,

apt în accidentie și compres, care posedă limba română și maghiară perfect, capătă momentan condiție sigură și durabilă în

Tipografia C. Csallner

9 1—1 în Bistrița

Atelier fotografic Mysz
Sibiu, str. Măcelarilor nr. 6, (în fața cu hotel Meltzer).
Recomandă atelierul seu aranjat în conformitate cu timpul odern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și picură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

Prețuri în florini.	bucăți			
	1	3	6	12
Portret format visit	1.20	1.50	2.00	3.00
Portret format visit	1.50	2.00	2.50	3.50
Format Makart mic	1.60	2.00	2.50	3.50
Cabinet	2.00	2.50	3.00	4.00
Makart mare	2.50	3.00	3.50	4.50
Boudoir	2.50	3.00	3.50	4.50

Atrag deosebită atențiune la prețurile ieftine și la execuțiunea frumoasă a icoanelor.
Grupe de familii, școală, reuniuni ș. a. se execută cu prețuri ordinare ieftine.

Eftin de minune!!
395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ao de cravată cu brillant-simili; un inel aurit cu postră lăz't pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un repton frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbatilor renumiți ai secolului trecut, 72 buc peno de cancelarie engleze și încă 290 bucăți d verze, cari sunt folosite în casă, sunt gratis

Trimiterea în rambursă sau cu plată înainte prio casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndărăpt bani.

Vânzare totală
incunoștiintată de judecătorie!
In urma desfacerii negustoriei văduvei I. Morawetz, onor. public i-se ofere ocașia rară de-a face cumpărări ieftine pentru

Sesonul de Crăciun și Anul-Nou,
de oare-ce toate

Obiectele de aur, argint și juvaere
Anatoare în deposit se vënd cu prețul original.

Cu toată stima
I. Morawetz
Sibiu, strada Cismădiei nr. 14.

Reparaturi se iau ca și mai na nte.

Prima
Fabrică ardel.
de casse
e și reg. privilegiată

R. Öszy
SIBIU, Piața Hermann 1, și str. Cismădiei 6.
își recomandă:

Cassele sale pancerate de fer sau oțel pentru păstrarea de bani, cărți și documente, sigure contra focului și spargerii și făcut din o singură bucată de fer sau oțel; cassele sunt provăzute cu legături nevisibile și de aceea ofer cea mai mare siguranță contra spargerii.

Sunt foarte recomandabile pentru oficiile ocmunale, bisericăști cum și de matricule, cu prețurile cele mai estine socotite se vënd după tocmeală, cum și cu achitarea în rate a prețului.

Liste de prețuri la cerere se trimit gratis și franco. 164 5—10

Espediție de carne, — cârnați și cărnuri afumate.

Șuncă, tinără, cu os, per Khlg.	1.60	Cârnați de Cracovia, tăiat dur	1.40
rotundă fără os	1.80	fin	1.40
fără slănină	1.60	De Braunschweig	1.30
Șolduri, rotunde, fără os	1.50	Cârnați de Paris (Pariserwurst)	1.30
nerotunzite slănină	1.30	polonezi (Polnische-wurst)	1.20
Carré, retezată	1.50	Presswurst	1.10
Carne afumată cu coaste	1.60	Cârnați cu aiu	1.40
Slănină pentru pâne, grasă	1.60	fără	1.40
în fășii, papricată	1.80	ardelenești cu aiu	1.50
afumată	1.50	fără	1.50
Salamă I-a, ung. pro Ian	2.50	de sardele	1.30
la lună 10 h pro kg urcare,		șuncă, neferți	1.80
Cârnați de vënd din carne de șuncă per kg.	1.40	limbă	1.30

Mai departe slănină crudă, Bauchfliz, unsoare de porc de casă, burlinei, untură. de porc, carne proaspătă de porc, tăiați totdeauna proaspet, cu prețurile de zi cele mai ieftine Colli de postă cu rambursă; listă de prețuri la cerere.

Iosif Theil,
fabricant de salamă și cărnuri afumate.
Mediaș (Transilvania).

Liferantul curții ces. și reg. Exponziția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghetete și papuci,
cel mai bun din lume, se svântă curënd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infintat la anul 1832. — Depositul fabricei Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 14—26 Se capătă în toate locurile.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lunoare și tusei sêci. **Vindecã sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capște unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai im-

20 fil și 2 cor.

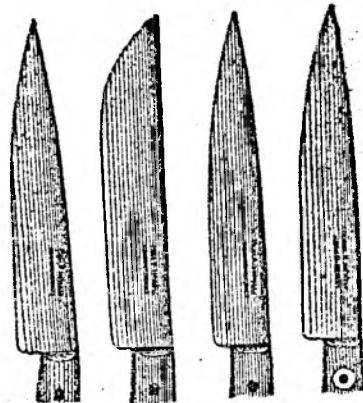
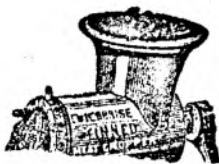
Kaljod arsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morbururi, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter. 137 6-10 apotecar in Békás Megyer. (Budapest mellett).

Mașini Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane.

Forma: R RR S UU
Mărimea și numirea formei:
R RR S SS U UU T cu roata de
invîrtit

taie într'o minută chil.	1/2	3/4	1	1 1/4	1 1/2	1 3/4
1 buc.	Cor. 5.80	7.60	8.80	8.50	13.30	15.80 29.50
Cuțitul siugur	> .70	.80	1.10	1.10	1.30	1.30 1.60
Discul gaurei singur	Cor. 1.30	1.80	1.50	1.50	2.80	2.80 4.20

	17	19
Fig. 1 Cor.	—	—
Fig. 2 >	—	—
Fig. 3 >	—	—
Fig. 4 >	—	—

Firze mari cu încheietură (folticoase) cu garanță pentru fiecare bucată.

Lungime:	4,	4 1/4,	4 1/2,	4 3/4,	5,	5 1/2,	6
Lățime A.:	115,	120,	125,	130,	138,	150,	155 mm
1 bucată Cor.	1.70.	1.90	2.05	2.35.	2.65.	2.80	3.00
Lățime R.							

fotografie
her,
passe nr. 6,
nilor.,
copii, in-
vortrete
8-20
alã.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

we s, iandata la 1795.

transport proaspăt

să recomandă onor. oaspeți în

„isvorul de bere german“, Piața mare, nr. 9,
(in casa căpitanului orașenesc Reissenberger, lângă palatul Brukenthal)

Dejun bun, cost de prânz și cină, à la carte, cum și în abonament se capătă la

Martin Hartmann,
restaurator.

191 2-3

Mijlocul Palais

pentru întinerirea părului

redă părului încărunțit culoarea originală. Nu colorează pielea capului, nu petează albiturile și are deosebitul avantaju, că întărește locul părului de cap și e cu totul nevătămător. 179 6-6

Prețul unui flacu cor. 2.

Depozit principal în Budapesta: la farmacistul Otto Petri I. Atilla körut Nr. 51.

Cadouri de Crăciun

cum sînt servisuri de bere, vin, apă, liqueur, cafea, teie, moca și de mîncări, precum și alte obiecte de sticlă, porcelan și olărie, în asortiment foarte bogat și cu prețuri recunoscute de ieftine recomandă

Negustoria de sticlă, porcelan și olărie

I. Scherbaum

Piața mică nr 2

Atrag atenția cu deosebire asupra picturii mele. Fiecare obiect poate fi provăzută cu nume, monogram ori inscripție, ce e dorește cineva.

201 8-3

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștința onor. nostri mușterii, că am început de nou vînzarea lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea acelor.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără cărăușie

> „ „ „ „ cu „ „

Tăiate lungi și crepate 20 și 25 cm. cu c

> scurte și > 20 și 25

Comande prime

Fürst, strada Cis

strada Măcel

neguțatorie

Josif Schw

„Concordia“

strada Cis

175 7-

1/4 stânjîn		1/2 stânjîn		1 stânjîn	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70				
5					

K. C. POPOFF
a legjabb TEA a vilagon
147 8-10

Clavire folosita

Pentru petrecerile din carnaval

Fracuri și haine de salon

in esecutia cea mai nouă și mai elegată materialul cel mai bun

Novități de iulian de ha!

Un învățacel

se primește în negustoria mea, resp. se aibă cel puțin II. cl. gimn. sau reale, se poșeadă limba română și maghiară.

Romul Coțoiu,

193 8-3

comerciant

Boia-de-Criș, (Körösbánva).

Negutătorie cu vechiu renume, existând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podobă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utensilii bisericesti, pentru bisericile gr-orient. și gr-cat. 156 5-10

Mare atelier (K.M.H.)
Sibiu strada Cisnădiei
(in fata hotelului Impu)
Specialitate: Tintantance, de sport, singulare.
Reprodu de platina până la 1
Fotografiază și a. Despărțământ special pentu

ziar ilustrat humoristic și străinătate 7 franci.

Calicul e scriptura adevărului. Devisa lui: „Ris cu ori-ce preț”. Publică numai articole originale de cuprins interesant, cari zeci de ani își păstrează valoarea.

„Eu — scrie un abonent către redactorul nostru — cetesc »Calicul« de două- — trei-ori și-n continu rid. Adese-ori la a treia cetire dau de cugetări ascunse, cari imi potențează risul!»
Cei-ce nu-s feciori d'ai lui hani gata pot comanda »Calicul« prin o corespondență postală promițând, că vor plăti abonamentul mai târziu in decursul anului.

Abonamentele se adresează la Sibiu (Nagyszabon) către

Administrația „Calicului”.

197 2-3

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de toamnă și iarnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, ligene, din cari ură cele mai Sacko.

Pe sezonul

Carnevalului

imi permit cu toată stima a recomanda pentru cas de trebuință atelierul meu fotografic, care e intocmit și pentru fotografiări de seara cu lumină electrică.

Ore de fotografiare până la 7 ore seara, in cas de anunțare înainte se fac luări și după 7 ore.

1 2-

Telefon nr. 13.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich,
Strada Cisnădiei 53.

Ioan Gebora

negutătorie de haine bărbătești
Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă

ume producție din țeară cum și fabricate engleze și de Brünn, veritabile.

osit de haine gata pentru domni și copii.

Mostre la cerere gratis și franco.